

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.10.2005, sp. zn. 5 Tdo 1330/2005, ECLI:CZ:NS:2005:5.TDO.1330.2005.1

Číslo: 23/2006

Právní věta: I. Pro vyhodnocení, zda obviněný naplnil všechny znaky skutkové podstaty trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák., je nezbytné vyřešení otázky, zda povinnému (resp. jiné osobě jednající za povinného) bylo řádně doručeno předvolání k jeho výslechu k prohlášení o majetku ve smyslu § 260d odst. 2 občanského soudního řádu. Podle § 260d odst. 2 občanského soudního řádu musí být předvolání k výslechu k prohlášení o majetku povinného doručeno nejméně 10 dnů přede dnem konání výslechu; předvolání se doručuje předvolanému do vlastních rukou. Zmíněnou 10denní lhůtu je třeba zachovat i při opakovaném předvolání k výslechu, pokud se první výslech nekonal např. v důsledku omluvené nepřítomnosti předvolaného. II. Pokud by obviněný nebyl objektivně schopen vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dostavit se na předvolání k výslechu u soudu k prohlášení o svém majetku podle § 260d odst. 2 občanského soudního řádu, pak by sice samotná skutečnost, že obviněný řádně neomluvil nedostavení se k tomuto výslechu, byla v rozporu se zákonem, ale nemohla by vést k naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák. III. Spáchání trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák. je i v této alternativě podmíněno zjištěním, že obviněný měl majetek použitelný k alespoň částečnému uspokojení jeho věřitele, ale odmítnutím prohlášení o tomto majetku (nebo uvedením nepravdivých či hrubě zkreslených údajů v takovém prohlášení) znemožnil jeho řádné zjištění, např. zjištění, o jaký majetek jde a kde se nachází, a tím způsobil zmaření alespoň částečného uspokojení věřitele z majetku, jehož se prohlášení týká.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.10.2005

Spisová značka: 5 Tdo 1330/2005

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Poškozování věřitele

Předpisy: § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák.
§ 260d odst. 2 písm. d) předpisu č. 99/1963Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného M. D. zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 4. 5. 2005, sp. zn. 3 To 165/2005 a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Brně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Obviněný M. D. byl rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 22. 12. 2004, sp. zn. 88 T 85/2004, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 4. 5. 2005, sp. zn. 3 To 165/2005, uznán vinným trestným činem poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák., kterého se dopustil tím, že ačkoli dne 10. 9. 2001 řádně převzal předvolání Městského soudu v Brně, kterým byl vyrozuměn o nařízení jeho výslechu k prohlášení o majetku podle ustanovení § 260a až § 260h občanského soudního řádu na den 21. 9. 2001, a dne 29. 10. 2001 řádně převzal předvolání Městského soudu v Brně, kterým byl vyrozuměn o nařízení jeho výslechu k prohlášení o majetku podle ustanovení § 260a až § 260h občanského soudního řádu na den 5. 11. 2001, a byl v rámci těchto předvolání řádně poučen o následcích nedostavení a zmaření uspokojení věřitele, bez řádné omluvy se k nařízeným výslechům nedostavil, čímž zmařil uspokojení pohledávky svého věřitele RNDr. P. K., která nebyla ani částečně uspokojena.

Pokud jde o výrok o trestu, u obviněného M. D. bylo podle § 37 tr. zák. upuštěno od uložení souhrnného trestu ve vztahu k rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 25. 6. 2004, sp. zn. 5 T 91/2004, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2004, sp. zn. 3 To 413/2004, kterými byl obviněný pravomocně uznán vinným trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák. a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na dobu 2 roků.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 4. 5. 2005, sp. zn. 3 To 165/2005, byl vydán z podnětu odvolání obviněného M. D. podaného proti rozsudku soudu prvního stupně, když odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a sám znovu rozhodl podle § 259 odst. 3 tr. ř. popsáním způsobem. Opis rozsudku odvolacího soudu byl obviněnému M. D. doručen dne 20. 6. 2005, jeho obhájci dne 7. 6. 2005 a příslušnému státnímu zastupitelství dne 2. 6. 2005.

Dne 8. 8. 2005 napadl obviněný M. D. prostřednictvím svého obhájce rozsudek odvolacího soudu dovoláním, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Podle názoru obviněného došlo v řízení k porušení obžalovací zásady ve smyslu § 220 odst. 1 tr. ř., neboť soudy činné dříve ve věci nezachovaly totožnost skutku a rozšířily skutek popsany v obžalobě o jiné jednání. Jak totiž obviněný zdůraznil, trestní stíhání bylo zahájeno a následně byla podána i obžaloba pro jednání spočívající v tom, že dne 29. 10. 2001 převzal předvolání k nařízenému výslechu k prohlášení o majetku a dne 5. 11. 2001 se k tomuto výslechu nedostavil, takže přípravné řízení, výslech před soudem i obhajoba obviněného se týkaly výhradně tohoto skutku. Rozsudkem soudu prvního stupně však byl obviněný, jak dále uvádí v dovolání, uznán vinným i za nedostavení se k výslechu nařízenému na den 21. 9. 2001, přičemž odvolací soud přesto dovodil, že byla zachována totožnost skutku.

Obviněný M. D. se dále domnívá, že soudy obou stupňů nesprávně posoudily charakter zákonné lhůty upravené ustanovením § 260d odst. 2 občanského soudního řádu, která podle obviněného striktně stanoví, že předvolání ke zmíněnému výslechu musí být doručeno předvolanému nejméně 10 dnů přede dnem konání výslechu. Jak dále obviněný zdůraznil, předvolání k druhému výslechu nařízenému na den 5. 11. 2001 mu bylo doručeno až dne 29. 10. 2001, tedy pouze 7 dnů před jeho uskutečněním. Obviněný je přesvědčen, že nebyl předvolán řádně, a tudíž z jeho nedostavení se k výslechu nelze dovozovat žádné závěry, které by byly pro něj nepříznivé.

V poslední části dovolání potom obviněný M. D. vytýká soudům nižších stupňů, že nesprávně posoudily jeho zdravotní stav, který mu objektivně znemožňoval podat prohlášení o majetku. Jak dále obviněný uvádí, od 5. 10. 2000 do 5. 12. 2001 byl v pracovní neschopnosti z důvodu onemocnění srdce a následné operace, byl částečně upoután na lůžku a omezen v pohybu, takže podle jeho

názoru nemohl učinit prohlášení z objektivních důvodů. Navíc má za to, že odvolací soud přistupoval k hodnocení jeho zdravotního stavu rozdílně, a to jednak pokud jde o nedostavení se k prohlášení o majetku, a jednak ve vztahu k výroku o trestu.

Obviněný M. D. závěrem svého dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu.

Nejvyšší státní zástupkyně se k dovolání obviněného M. D. vyjádřila prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jejího názoru nedošlo k takovému jednání obviněného, které by bylo trestným činem podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák., protože obviněný pouze nesplnil výzvy soudu k tomu, aby se dostavil k prohlášení o majetku. Jak dále státní zástupkyně zdůraznila, občanský soudní řád obsahuje dostatek prostředků k tomu, aby soud zajistil účast povinného u takových procesních úkonů, ale tyto možnosti nebyly uplatněny vůči obviněnému. Proto státní zástupkyně dovozuje, že obviněný byl sankcionován jen za nedostavení se k soudu, ač toto jednání není postihováno citovaným ustanovením trestního zákona. Státní zástupkyně tedy navrhla, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně i jemu předcházející rozsudek Městského soudu v Brně a aby tomuto soudu přikázal věc znovu projednat a rozhodnout.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zjistil, že dovolání podal obviněný M. D. jako oprávněná osoba [§ 265d odst. 1 písm. b) tr. ř.], učinil tak prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 tr. ř.), včas a na správném místě (§ 265e tr. ř.), dovolání směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je obecně přípustné [§ 265a odst. 2 písm. a), h) tr. ř.], a obsahuje stanovené náležitosti (§ 265f odst. 1 tr. ř.).

Protože Nejvyšší soud neshledal žádné důvody k odmítnutí podaného dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 a 4 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost napadeného rozsudku Krajského soudu v Brně i řízení, jež mu předcházelo, a to v rozsahu, který odpovídá opodstatněně uplatněným dovolacím námitkám. Po přezkoumání dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání obviněného M. D. je částečně důvodné.

Pokud jde o dovolací důvod, obviněný M. D. opírá jeho existenci o ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení. K tomu Nejvyšší soud připomíná, že citovaný dovolací důvod je naplněn jen tehdy, pokud skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy obou stupňů, anebo nenaplnuje znaky žádného trestného činu. Nesprávné právní posouzení skutku může spočívat i v tom, že rozhodná skutková zjištění neposkytují dostatečný podklad k závěru o tom, zda je stíhaný skutek vůbec trestným činem, popřípadě o jaký trestný čin se jedná. Podobně to platí o jiném nesprávném hmotně právním posouzení, které lze dovést pouze za situace, jestliže byla určitá skutková okolnost posouzena podle jiného ustanovení hmotného práva, než jaké na ni dopadalo.

Uplatněný dovolací důvod tudíž může být naplněn jen právní (nikoli skutkovou) vadou, a to takovou, která má hmotněprávní (nikoli procesní) charakter. Pokud ovšem obviněný M. D. v první části svého dovolání vytýkal soudům nižších stupňů porušení obžalovací zásady a nedodržení totožnosti skutku, jde o procesní námitku, která nemůže založit existenci hmotněprávního dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Obžalovací zásadu i povinnost zachovat totožnost skutku totiž stanoví trestní řád jako procesní právní norma (viz zejména ustanovení § 2 odst. 8, § 180 odst. 1 a § 220 odst. 1 tr. ř.), takže tato pravidla se netýkají posouzení stíhaného skutku podle norem hmotného práva ani jiného hmotněprávního posouzení. Proto dovolací námitky obviněného, v nichž argumentuje porušením obžalovací zásady a nedodržením totožnosti skutku, jsou mimo rámec uplatněného dovolacího důvodu podle citovaného ustanovení a Nejvyšší soud k nim nemohl nijak přihlížet.

Naopak, za opodstatněné a odpovídající dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. považuje Nejvyšší soud argumenty obviněného M. D., pokud jimi jednak vytyká nesprávné posouzení charakteru a významu zákonné lhůty upravené ustanovením § 260d odst. 2 občanského soudního řádu a jednak namítá nedostatečné zohlednění jeho nepříznivého zdravotního stavu.

Podle názoru obviněného před nařízením druhého z výslechů k prohlášení o majetku (tj. na den 5. 11. 2001), který je obsažen ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, mu byla poskytnuta lhůta toliko 7 dní, ačkoli v intencích ustanovení § 260d odst. 2 občanského soudního řádu měla být i v tomto případě dodržena lhůta nejméně 10 dnů. Obviněný je přesvědčen, že tuto zákonnou lhůtu je třeba zachovat vždy, za všech okolností a pro každý konkrétní výslech samostatně a že k uvedenému výslechu nebyl řádně předvolán (předvolání převzal dne 29. 10. 2001), takže jeho nedostavení se k podání prohlášení o majetku není v tomto případě trestným činem.

Nejvyšší soud k této otázce především konstatuje, že ustanovení § 260d odst. 2 občanského soudního řádu je sice také procesním ustanovením, avšak vyřešení otázky, zda povinnému (resp. jiné osobě jednající za povinného) bylo řádně doručeno předvolání k jeho výslechu k prohlášení o majetku, je nezbytné pro následné trestněprávní posouzení skutku, tj. pro vyhodnocení, zda obviněný naplnil všechny znaky skutkové podstaty trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák. Konkrétně se v této souvislosti jedná především o znak její objektivní stránky spočívající v tom, že pachatel (v rámci jedné z variant) odmítl splnit svoji zákonnou povinnost učinit prohlášení o svém majetku. Tento znak může pachatel naplnit buď tím, že se po řádném předvolání bez řádné omluvy vůbec k soudu nedostaví, ač mu v tom nic nebránilo (např. ani nepříznivý zdravotní stav nebo plnění jiných nezbytných zákonných povinností), anebo se sice dostaví, avšak odmítne učinit takové prohlášení. Pro právní závěr o tom, že pachatel odmítl učinit prohlášení o svém majetku právě tím, že se k soudu vůbec nedostavil, a že tak učinil zaviněně (úmyslně), je nezbytnou podmínkou, aby byl k výslechu u soudu včas a řádně předvolán, a to v souladu s výše citovaným ustanovením občanského soudního řádu.

Podle § 260d odst. 2 občanského soudního řádu musí být předvolání k výslechu k prohlášení o majetku povinného doručeno nejméně 10 dnů přede dnem konání výslechu; předvolání se doručuje předvolanému do vlastních rukou. Jak je zřejmé z rozhodných skutkových zjištění, z nichž vycházely soudy nižších stupňů, příslušná zásilka s předvoláním k nařízenému druhému výslechu k prohlášení o majetku byla obviněnému M. D. doručena dne 29. 10. 2001, přičemž výslech se měl konat dne 5. 11. 2001, tedy po 7 dnech. Jak uvedl k posouzení této otázky zejména odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku, obviněný převzal dne 10. 9. 2001 předvolání k výslechu nařízenému na den 21. 9. 2001, tedy zde byla lhůta 10 dnů dodržena, přičemž podle názoru odvolacího soudu obdobně jako v trestním řízení není třeba v rámci občanského soudního řádu dodržet zmíněnou lhůtu v případě každého předvolání, jestliže jde o stejnou věc téže osoby, neboť postačí, byla-li lhůta zachována v jednom případě, čímž byla dána možnost k řádné přípravě.

Nejvyšší soud se neztotožňuje s uvedenou argumentací. Ustanovení § 260d odst. 2 občanského soudního řádu totiž zcela jasně a jednoznačně stanoví jako jednu z podmínek pro řádné předvolání k výslechu k prohlášení o majetku, aby byla dodržena lhůta alespoň 10 dnů mezi doručením předvolání a konáním výslechu. Jak správně namítá obviněný M. D. ve svém dovolání, z citovaného ani ze žádného jiného zákonného ustanovení nelze dovodit, že by snad zmíněná lhůta mohla být poskytnuta předvolanému toliko jednou (poprvé) a že ji už není třeba zachovat při opakovaném předvolání k výslechu, pokud se první výslech nekonal např. v důsledku omluvené nepřítomnosti předvolaného. S ohledem na citovanou zvláštní úpravu postupu při předvolávání povinného k výslechu k prohlášení o majetku a na důsledky z ní vyplývající zde nelze postupovat stejně jako v trestním řízení, jak nesprávně argumentuje odvolací soud v napadeném rozhodnutí, pokud tím má na mysli, že v některých případech není třeba dodržet stanovenou lhůtu k přípravě při předvolání obviněného k hlavnímu líčení nebo k veřejnému zasedání, resp. při vyrozumívání o těchto úkonech trestního řízení.

K uvedené analogii zde není žádného věcného důvodu, protože ustanovení § 260d odst. 2 občanského soudního řádu nerozlišuje mezi předvoláním k prvnímu výsledku k prohlášení o majetku a opětovným předvoláním k dalšímu takovému výsledku, takže na každé (resp. jakékoli) předvolání k výsledku k prohlášení o majetku je třeba vztáhnout požadavek na dodržení lhůty nejméně 10 dnů od doručení předvolání do konání takového výsledku, a to i z důvodu, aby mohly být z nedostavení se předvolané osoby vyvozovány další nepříznivé důsledky, včetně případné trestní odpovědnosti.

Proto je Nejvyšší soud toho názoru, že obviněný M. D. by mohl naplnit znaky skutkové podstaty trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák. toliko tím svým jednáním, v jehož rámci převzal dne 10. 9. 2001 předvolání k výsledku k prohlášení o majetku nařízenému na den 21. 9. 2001, k němuž se nedostavil. V druhém výše citovaném případě nemůže jít o tento trestný čin, neboť k výsledku nařízenému na den 5. 11. 2001 obviněný nebyl řádně předvolán z důvodu nedodržení zákonem stanovené lhůty podle § 260d odst. 2 občanského soudního řádu.

Nad rámec podaného dovolání však Nejvyšší soud považuje za nutné zdůraznit i další skutečnosti vyplývající z aplikace ustanovení § 260d občanského soudního řádu, které zpochybňují správnost výroku o vině i ve vztahu k prvnímu výsledku obviněného M. D., jenž se měl konat dne 21. 9. 2001 a ke kterému se rovněž nedostavil. Přitom jde o okolnosti, s nimiž se soudy nižších stupňů dosud nevypořádaly, ač to bylo nezbytné pro posouzení trestnosti skutku, pro který je obviněný stíhán. Jde totiž o to, že obviněný byl k výsledku k prohlášení o majetku předvoláván opětovně na den 5. 11. 2001, protože se nedostavil k témuž výsledku nařízenému na den 21. 9. 2001. Jak ovšem vyplývá z ustanovení § 260d odst. 3 občanského soudního řádu, povinný (nebo jiná osoba) se předvolává k výsledku k prohlášení o majetku zásadně jen jednou, a nedostaví-li se bez včasné a důvodné omluvy, bude k soudu předveden. Opětovné předvolání tedy přichází v úvahu pouze tehdy, nedostavil-li se předvolaný k dřívějšímu výsledku (po jeho řádném předvolání) z důvodů, které příslušný soud považoval za dostatečný podklad pro včasnou a důvodnou omluvu. Přitom v posuzované věci nebyl obviněný M. D. předveden k soudu poté, co se nedostavil k výsledku nařízenému na den 21. 9. 2001, ale naopak, Městský soud v Brně ho opětovně předvolal na den 5. 11. 2001. Z toho by se mohlo usuzovat, že soud ve vykonávacím řízení omluvil nedostavení se obviněného k prvnímu výsledku nařízenému na den 21. 9. 2001; jinak by ho totiž musel nechat k dalšímu výsledku předvést. To má význam i z hlediska naplnění subjektivní stránky trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák., je-li tento trestný čin shledáván i v tom, že se obviněný nedostavil k výsledku nařízenému na den 21. 9. 2001, jak je mu kladeno za vinu. Nebyl - li obviněný k dalšímu výsledku předveden, mohl se domnívat, že omluvu jeho nedostavení se k tomuto dřívějšímu výsledku soud považoval za včasnou a důvodnou. Navíc z rozhodných skutkových okolností, jejichž správnost a úplnost ovšem Nejvyšší soud v dovolacím řízení nepřezkoumává, zatím není bez pochybností zřejmé, zda obviněný vůbec omluvil své nedostavení se k výsledku nařízenému na den 21. 9. 2001 a zda a jaké důvody k tomu případně uváděl.

Pokud tedy soudy obou stupňů v trestním řízení kladly za vinu obviněnému M. D., že se nedostavil k výsledku nařízenému na den 21. 9. 2001 bez řádné omluvy, je takový závěr v rozporu s výše uvedeným postupem soudu ve vykonávacím civilním řízení, protože opětovné předvolání obviněného k dalšímu výsledku na den 5. 11. 2001 bylo naopak podmíněno včasnou a důvodnou omluvou nedostavení se obviněného k dřívějšímu výsledku. Povinností soudů nižších stupňů v trestním řízení tudíž bylo, aby se s tímto rozporem náležitě vypořádaly a odůvodnily, proč učinily jiné závěry, než jaké vyplývají z postupu soudu ve vykonávacím civilním řízení. Protože jde o předběžnou otázku týkající se viny obviněného, Nejvyšší soud připomíná, že ve smyslu § 9 odst. 1 tr. ř. sice může soud v trestním řízení dospět k odchylnému právnímu závěru, než jaký učinil soud v občanském soudním řízení, ale musí mít pro takovou odchylku dostatečný podklad a je povinen ji přesvědčivě vyložit v odůvodnění svého rozhodnutí, a to i s poukazem na všechny rozhodné okolnosti vyplývající z občanského soudního řízení, což se zatím v posuzované věci nestalo.

Nejvyšší soud pak považuje za částečně důvodnou ve vztahu k uplatněnému dovolacímu důvodu i argumentaci obviněného M. D., v níž poukazuje na rozporné hodnocení jeho zdravotního stavu odvolacím soudem z hlediska rozhodnutí o vině a z hlediska rozhodnutí o trestu. Pokud by byl výrok o vině zákonný a odůvodněný, nebylo by možno odvolacímu soudu nic vytknout, jestliže rozhodl o upuštění od souhrnného trestu právě s přihlédnutím k vážnému zdravotnímu stavu obviněného. Stejná okolnost se ovšem dostatečně nepromítla při úvahách o vině obviněného v tom směru, zda vzhledem k nepříznivému zdravotnímu stavu byl obviněný skutečně schopen zúčastnit se výslechu k prohlášení o majetku, k němuž ho soud předvolal na den 21. 9. 2001. Zde vznikají pochybnosti vyplývající jak již z výše uvedeného postupu soudu ve vykonávacím civilním řízení, tak i z konstatování odvolacího soudu v trestním řízení, že obviněný byl po celou dobu v pracovní neschopnosti pro závažné onemocnění a náročnou operaci. Kdyby totiž obviněný nebyl objektivně schopen vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dostavit se na předvolání k výslechu u soudu k prohlášení o svém majetku konanému dne 21. 9. 2001, pak by sice samotná skutečnost, že obviněný řádně neomluvil nedostavení se k tomuto výslechu, byla v rozporu se zákonem, ale nemohla by vést k naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák., jehož spáchání předpokládá, že pachateli nebránily žádné omluvitelné důvody v tom, aby se na předvolání dostavil k soudu a učinil zde prohlášení o svém majetku. Objektivně existující překážky vylučují trestnost tohoto omisivního jednání, jestliže znemožnily předvolanému splnit jeho zákonnou povinnost.

Po zjištění, že dovolání obviněného M. D. je v uvedených směrech částečně opodstatněné, Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 4. 5. 2005, sp. zn. 3 To 165/2005. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. potom zrušil také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušený rozsudek, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. následně Nejvyšší soud přikázal Krajskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Krajský soud v Brně tak opětovně projedná odvolání obviněného M. D., náležitě se vypořádá s jeho odvolacími námitkami a odstraní vady vytknuté tímto rozhodnutím Nejvyššího soudu. Nad rámec dosud uvedeného i podané dovolání se musí odvolací zabývat právní kvalifikací stíhaného skutku i z toho hlediska, zda obviněný tím, že se dne 21. 9. 2001 nedostavil k výslechu k prohlášení o majetku, skutečně alespoň částečně zmařil uspokojení pohledávky věřitele RNDr. P. K. Spáchání trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. d) tr. zák. je totiž i v této alternativě podmíněno skutkovým zjištěním, že pachatel měl majetek použitelný k alespoň částečnému uspokojení jeho věřitele, ale odmítnutím prohlášení o tomto majetku (nebo uvedením nepravdivých či hrubě zkreslených údajů v takovém prohlášení) znemožnil jeho řádné zjištění, např. zjištění, o jaký majetek jde a kde se nachází, a tím způsobil zmaření alespoň částečného uspokojení věřitele z majetku, jehož se prohlášení týká. Jinak řečeno, mezi jednáním pachatele, který odmítl učinit prohlášení o svém majetku nebo v něm uvedl nepravdivé či hrubě zkreslené údaje, a alespoň částečným zmařením uspokojení pohledávky věřitele musí být příčinná souvislost. Tu by ovšem nebylo možné dovodit, kdyby dlužník neměl majetek použitelný k uspokojení věřitele, byť tuto skutečnost odmítl uvést ve svém prohlášení o majetku.

Soudy nižších stupňů sice v posuzované věci učinily skutkové zjištění o tom, uspokojení jaké pohledávky měl obviněný M. D. zmařit, ale nevěnovaly již žádnou pozornost okolnosti, zda obviněný měl vůbec nějaký majetek, z něhož bylo možné uspokojit pohledávku věřitele RNDr. P. K. a o kterém byl povinen učinit prohlášení podle § 260a až § 260h občanského soudního řádu. Soud prvního stupně v tomto směru totiž naopak zjistil, že obviněný pobírá plný invalidní důchod jen v částce necelých 4000 Kč, z něhož mu je navíc v exekuci srážena částka ve prospěch finančního úřadu. Ačkoli soud prvního stupně neuvádí výši srážek ani výši pohledávky finančního úřadu, zmíněné majetkové poměry obviněného naznačují, že obviněný neměl dostatek majetku i k uspokojení

pohledávky věřitele RNDr. P. K., resp. soudy obou stupňů ve svých rozhodnutích neuvedly jednoznačný skutkový závěr, zda v případě, kdyby obviněný učinil prohlášení o svém majetku ve smyslu § 260a až § 260h občanského soudního řádu, mohla být z majetku obviněného uspokojena i pohledávka RNDr. P. K., popřípadě z jakého majetku a v jakém rozsahu se tak mohlo stát. Proto bude třeba, aby se odvolací soud vypořádal i s touto okolností, a to i po případném doplnění dokazování.

Podle § 265s odst. 1 tr. ř. jsou soudy nižších stupňů v dalším řízení vázány právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto dovolacím rozhodnutí a podle § 265s odst. 2 tr. ř. jsou povinny respektovat zákaz reformationis in peius.

Protože vady napadeného rozhodnutí zjištěné Nejvyšším soudem na podkladě dovolání obviněného M. D. nebylo možno odstranit v případném veřejném zasedání dovolacího soudu, bylo rozhodnuto o tomto dovolání podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání Nejvyššího soudu.